

TANTÁRGYI ADATLAP

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

1.1. *Tantárgy neve (magyarul, angolul)*

Forma és kompozíció 1. • Form and Composition 1.

1.2. *Azonosító (tantárgykód)*

BMEEPRAA305

1.3. *A tantárgy jellege*

kontaktórával rendelkező tanegység

1.4. *Kurzustípusok és óraszámok*

kurzustípus	heti óraszám	jelleg
előadás (elmélet)	–	–
gyakorlat	3	önálló
laboratóriumi gyakorlat	–	–

1.5. *Tanulmányi teljesítményértékelés (minőségi értékelés) típusa*

félévközi érdemjegy (f)

1.6. *Kreditszám*

3

1.7. *Tantárgyfelelős*

neve: **Nemes Gábor Phd**
beosztása: egyetemi docens
elérhetősége: nemes.gabor@epk.bme.hu

1.8. *Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység*

Rajzi és Formaismereti Tanszék

1.9. *A tantárgy weblapja*

<http://www.rajzi.bme.hu>

1.10. *A tantárgy oktatásának nyelve*

magyar és angol

1.11. *A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve*

Kötelező az alábbi képzéseken:

1. **3N-MO** • Építésztechnológiai nappali osztatlan mesterképzés magyar nyelven • 3. félév
2. **3NAMO** • Építésztechnológiai nappali képzés (osztatlan ötéves, angol nyelven) • 3. félév
3. **3N-A1** • Építésztechnológiai alapképzési szak • 3. félév

1.12. Közvetlen előkövetelmények

- A. Erős előkövetelmény:
BMEEPRAA205 Rajz és kompozíció 2. • Drawing and Composition 2.
- B. Gyenge előkövetelmény:
—
- C. Párhuzamos előkövetelmény:
—
- D. Kizáró feltétel (nem vehető fel a tantárgy, ha korábban teljesítette az alábbi tantárgyak vagy tantárgycsoportok bármelyikét):
—

1.13. A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta az Építészmérnöki Kar Tanácsa, érvényesség kezdete 2022. június 1.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

2.1. Célkitűzések

A Forma és kompozíció 1. tantárgy az „Architektonikus gondolkodás műterme” elnevezésű két tanévet átölelő tantervi egység első féléves tárgya. A tantárgy célja, hogy a hallgatókkal megismertesse:

Formatani szempontból a vonalból (egyenes, íves), mint formai és geometriai alapelemből építkező derékszögű, nem derékszögű és íves rendszerű architektonikus síkbeli és térbeli kompozíciók összefüggéseit, térbeli és síkbeli ábrázolását. Kompozíciós szempontból a vonal képi és téri sík-kompozíciós lehetőségeit, elemi összefüggéseit és műveleteit. Színtani szempontból a szürke és színes monokromitást, a színsíkban különböző irányú monokróm színsorok, valamint színek, színrendszerek összefüggéseit és eltérő esztétikai tartalmát. Technikai szempontból a szabadkézi vonalas, szerkezetes, valamint a színek bemutatását segítő festés, továbbá manuális kollázsok, makettek és digitális képek, 3d modellek készítésének alaplépéseit. Vizuális kommunikációs szempontból a pixelgrafika, képmanipuláció lehetőségeit és legfontosabb funkcióit, a digitális kollázs, valamint a tipográfia és infografika alapjait. A hallgatói munka jellege szempontjából az oktatói irányításra épülő egyéni és csoportos alkotói munkát.

2.2. Tanulási eredmények

A tantárgy sikeres teljesítésével elsajátítható kompetenciák

- A. Tudás:
1. Tisztában van a vonalból (egyenes, íves), mint formai és geometriai alapelemből építkező derékszögű, nem derékszögű és íves rendszerű architektonikus síkbeli és térbeli kompozíciók összefüggéseivel, síkbeli és térbeli ábrázolásával.
 2. Tisztában van a képi és téri kompozíció lehetőségeivel, elemi összefüggéseivel és műveleteivel.
 3. Érti a fekete-fehér kontraszt, a szürke és színes monokromitást, valamint a színek, színrendszerek összefüggéseit és eltérő esztétikai tartalmát.
 4. Ismeri a szabadkézi vonalas, szerkezetes, valamint a színek bemutatását segítő festés, továbbá manuális kollázsok, makettek és digitális képek, 3d modellek készítésének lépéseit.
 5. Ismeri a pixelgrafika, a képmanipuláció lehetőségeit és legfontosabb funkcióit, a digitális kollázs, valamint a tipográfia és infografika alapjait.
- B. Képesség:
1. Képes síkbeli és térbeli kompozíciók szabályainak értelmezésére, összefüggéseinek elemzésére, azok létrehozására.
 2. Képes értelmezni a vonal és vonalrendszerek sík- és térkompozíciós elveit, lehetőségeit.
 3. Képes a ceruza, mint eszköz, a manuális modellezőeszközök és anyagok, valamint a digitális képmanipulációs szoftverek – célkitűzéseknél megfogalmazott szintű használatára.
 4. Képes hatékonyan alkalmazni a tanult képi és téri kompozíciós, színdinamikai és vizuális kommunikációs ismereteket.

5. Képes a tanulmányait összefoglaló manuális és digitális portfólió elkészítésére.

C. Attitűd:

1. Együttműködik az ismeretek bővítése során az oktatóval és hallgatótársaival, folyamatos ismeretszerzéssel bővíti tudását.
2. Nyitott az új információk befogadására, törekszik szakmai- és általános műveltségének folyamatos fejlesztésére.

D. Önállóság és felelősség:

1. Nyitottan fogadja a megalapozott kritikai észrevételeket.
2. A fellépő problémákhoz való hozzáállását az együttműködés és az önálló munka helyes egyensúlya jellemzi.
3. Döntéseit körültekintően, oktatójával konzultálva, de önállóan hozza és azokért felelősséget vállal.
4. Az elkészített munkájáért felelősséget vállal.

2.3. Oktatási módszertan

A kontaktórák keretében az oktató irányításával és konzultációjával segített egyéni alkotói munka történik, az órák elején az órai feladathoz kötődő összegző előadások, az órák végén az elvégzett hallgatói munkákkal kapcsolatban közös oktatói értékelés hangzik el.

A tanórákon kívüli hallgatói munkák anyaga a kontaktórákon elhangzott és/vagy azokon teljesített feladatokhoz kapcsolódik, melyhez szükség esetén a tanszék a honlapjáról letölthető távoktatási segédanyagokat (tutorial, részletes ismertetés stb.) biztosít.

2.4. Tanulástámogató anyagok

A. Szakirodalom

- Dobó Márton – Molnár Csaba – Peity Attila – Répás Ferenc: Valóság, gondolat, rajz. Terc, Budapest, 1999
- Márton Dobó – Csaba Molnár – Attila Peity – Ferenc Répás: Reality, concept, drawing. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1999
- Nemcsics Antal: Coloroid színatlasz. Innofinance, Budapest, 1985
- Fajó János: Síkfestészet – A mód – A módszer. Osiris Kiadó, Budapest, 2001
- Balogh István: Az építészeti forma. Tankönyvkiadó, Budapest, 1988

B. Jegyzetek

- -

C. Letölthető anyagok

- <http://www.rajzi.bme.hu>

3. TANTÁRGY TEMATIKÁJA

3.1. Előadások tematikája

3.2. Gyakorlati órák tematikája

1. BLOKK: VONAL A SÍKBAN

- A vonal szerepe és lehetőségei síkkompozícióban, kompozíciós elvek, műveletek.
- Merőleges és nem merőleges, íves, zárt és szabad síkkompozíciók.
- Merőleges vonalas síkkompozíció.
- Nem merőleges vonalas síkkompozíció.
- Manuális és digitális grafikai eljárások.
- Saját és csoportos kompozíció digitális kommunikációja – koncepció – prezentáció.

2. BLOKK: VONAL A TÉRBEN

- A vonal szerepe és lehetőségei térkompozícióban, kompozíciós elvek, műveletek.
- Merőleges és nem merőleges, íves, zárt és szabad térkompozíciók.
- Merőleges vonalas térkompozíció – szálonkonstrukció.
- Nem merőleges vonalas térkompozíció – szálonkonstrukció.
- Manuális és digitális grafikai eljárások, világítási és fotózási eljárások.
- Saját és csoportos kompozíció digitális kommunikációja – koncepció – prezentáció

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

4. A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

4.1. Általános szabályok

- Az órák látogatása kötelező, a megengedett hiányzások számát a Tanulmányi- és Vizsgaszabályzat (TVSZ) írja elő.
- Vitás esetekben a TVSZ, továbbá a hatályos Etikai Kódex szabályrendszere az irányadó.

4.2. Teljesítményértékelési módszerek

A. Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések:

1. Részteljesítmény-értékelés (a TVSZ 110. § 3. c. pontja alapján)

A teljesítményértékelés a féléves folyamatos oktatói témavezetéssel és konzultációval segített alkotói munka eredményeit (a gyakorlati órákon és otthon elvégzett feladatokat együtt) tartalmazó *rajzmappa és digitális dokumentáció* TVSZ-ben rögzített félév végi beadási határidőre történő benyújtása alapján, a tantárgy a tudás, a képesség, az attitűd, valamint az önállóság és felelősség típusú kompetenciaelemeinek komplex értékelésével történik.

B. Vizsgaidőszakban végzett teljesítményértékelések:

—

4.3. Teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések	részarány
Részteljesítmény-értékelés	100 %
összesen:	Σ100%

4.4. Érdemjegy megállapítás

Érdemjegy	ECTS minősítés	Teljesítmény*
jeles (5)	Excellent [A]	≥ 90%
jeles (5)	Very Good [B]	85 – 90%
jó (4)	Good [C]	72,5 – 85%
közepes (3)	Satisfactory [D]	65 – 72,5%
elégéses (2)	Pass [E]	50 – 65%
elégtelen (1)	Fail [F]	< 50%

* Az érdemjegyeknél megadott alsó határérték már az adott érdemjegyhez tartozik.

4.5. Javítás és pótlás

A. TVSZ 122. § 2. pontja alapján:

A szorgalmi időszakban végzett részteljesítmény értékelés – szabályzatban meghatározott különjárási díj megfizetése mellett – késedelmesen beadható. A késedelmes beadási határidő legkésőbbi időpontja a pótlási időszak utolsó napja. A késedelmes leadás ténye a feladat értékelésekor nincs figyelembe véve.

4.6. A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

tevékenység	óra / félév
részvétel a kontakt tanórákon	12×3=36
félévközi készülés a gyakorlatokra	12×3=36
kiadott házi feladatok elkészítése	18
összesen:	Σ 90

4.7. Jóváhagyás és érvényesség

Jóváhagyta az Építészmérnöki Kar Tanácsa, érvényesség kezdete 2022. június 1.